Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător Georgeta Grozav
Dosarul nr. 2ac-457/25
(2-20125625-02-2ac-22072025)

D E C I Z I E

18 martie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

În componența:
Președintele completului, judecătorul Valeriu Arhip
Judecătorii Hristina Craveț şi Roman Pascari
Grefier Mihaela Pîrvu

examinând, în şedinţă de judecată publică, cererea de apel declarată de reprezentantul S.R.L. „Ir-Dar", administratorul Tudor Darii,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 februarie 2022, prin care s-a admis parțial acțiunea,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată, depusă de Î.C.S.„Oberegagro" S.R.L. către S.R.L. „Ir-Dar" cu privire la încasarea datoriei, despăgubirii, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La data de 09 octombrie 2020, Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „Ir-Dar", prin care a solicitat încasarea sumei de 109 418,53 lei, cu titlu de datorie, a sumei de 78 234,24 lei, cu titlu de penalitate, a sumei de 27 354,63 lei, cu titlu de despăgubire şi compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată societatea reclamantă a invocat, că în data de 20 aprilie 2018, între Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L .în calitate de vânzător și S.R.L. „Ir-Dar" în calitate de cumpărător, a fost semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 27-MAG/LD a mărfii.

Conform pct. 2.5.2 al contractului de vânzare-cumpărare din 20 aprilie 2018 cumpărătorul și-a asumat obligaţia de a achita vânzătorului costul mărfii în termen de 25 zile calendaristice din momentul livrării mărfii.

Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. a menţionat, că şi-a onorat obligațiunile contractuale, fapt confirmat prin facturile fiscale: Seria și nr. AAF 9995012 din 05 martie 2019; AAF 9995278 din 28 martie 2019; AAF 9995299 din 01 aprilie 2019; AAF 9995594 din 24 aprilie 2019; AAF 99956609 din 23 aprilie 2019; AAF 9995805 din 25 aprilie 2019; AAG 3446608 din 13 mai 2019; AAG 3446652 din 15 mai 2019; AAG 3446655 din 15 mai 2019; AAG 3446680 din 22 mai 2019; AAG 3447050 din 23 mai 2019; AAG3447162 din 30 mai 2019; AAG 7418411 din 10 iunie 2019; AAG 7418416 din 10 iunie 2019; AAG 7418800 din 20 iunie 2019; AAG 7418801 din 21 iunie 2019; AAG 9722597 din 22 iulie

2019; AAG 9722683 din 08 august 2019 şi AAG 9723110 din 09 august 2019, precum şi anexele la contract, în sumă totală de 126 968,50 lei.

Totodată a indicat, că S.R.L. „Ir-Dar" nu și-a executat integral obligațiunea asumată, fapt confirmat prin actul de verificare a decontărilor reciproce, prin care se confirmă că datoria restantă constituie suma de 109 418,53 lei.

Astfel, societatea reclamantă a menţionat, că conform pct. 5.2 al contractului, în cazul în care cumpărătorul nu achită în termen datoria acumulată, acesta va achita vânzătorului o despăgubire în mărime de 25% din suma datorată şi o penalitate în mărime de 0,5% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere. Astfel, despăgubirea datorată constituie suma de 27 354,63 lei, iar penalitatea pentru fiecare zi de întârziere constituie suma de 78 234,24 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 februarie 2022 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. și s-a încasat de la S.R.L. „Ir-Dar" în beneficiul Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. datoria formată în baza contractului de vânzare - cumpărare nr. 27-MAG/LD din 20 aprilie 2018 şi a facturilor fiscale în sumă de 109 418,53 lei, penalitatea contractuală în sumă de 78 234,24 lei şi taxa de stat în sumă de 5 629,58 lei; în rest s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată.

Solicitarea apelantului:

Invocând dezacordul cu soluția primei instanțe, la 17 februarie 2022 administratorul S.R.L. „Ir-Dar", Tudor Darii, a depus apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 15 februarie 2022, solicitînd casarea acesteia și emiterea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, reprezentantul apelantei a susținut că instanța de fond a stabilit în cadrul examinării cauzei că contractul de vânzare-cumpărare nr. 27-MAG/LD din 20 aprilie 2018 a fost executat integral, iar reclamanta nu mai avea pretenții izvorâte din executarea acestuia. Totodată, s-a invocat că pentru anul 2019 între părți nu a fost încheiat nici un alt contract și nici un acord adițional, iar reclamanta nu a prezentat probe care să confirme existența unui nou raport contractual.

Potrivit apelantei, deși contractul menționat își epuizase efectele juridice prin executare, instanța de fond și-a întemeiat hotărârea anume pe acest contract, ignorând faptul că reclamanta însăși ar fi recunoscut executarea integrală a acestuia și lipsa oricăror pretenții aferente.

De asemenea, apelanta a susținut că instanța a apreciat eronat actele de verificare a decontărilor reciproce prezentate de reclamantă, întrucât acestea au fost întocmite unilateral, fără a fi remise spre verificare și contrasemnare pârâtei. În opinia sa, asemenea înscrisuri nu întrunesc condițiile prevăzute de Ordinul Ministrului Finanțelor nr. 216 din 28 decembrie 2015 și, prin urmare, nu puteau fi admise ca probe pertinente și concludente în cauză.

Totodată, apelanta a reproșat instanței faptul că nu a analizat împrejurarea că cererea de chemare în judecată a fost depusă la 5 octombrie 2020, deși pretenția nr. 369 din 6 noiembrie 2019 fusese recepționată de pârâtă la 11 noiembrie 2019, apreciind că această perioadă de aproximativ un an nu a fost explicată de reclamantă și nici examinată de instanță.

Apelanta a arătat că, în cadrul cercetării judecătorești, s-a stabilit că marfa era livrată de către reprezentantul reclamantei Vasile Glodea, care, concomitent cu predarea mărfii și a facturilor fiscale, primea de la pârâtă contravaloarea acesteia în numerar și remitea anexele la facturile fiscale. Potrivit apelantei, reclamanta nu a prezentat aceste anexe odată cu cererea de chemare în judecată, deși acestea au fost întocmite de însăși reclamanta și ar confirma lipsa datoriilor aferente facturilor fiscale invocate.

Apelanta a menționat, că anexele respective au fost depuse la dosar odată cu referința asupra acțiunii, însă reclamanta nu le-a contestat și nici nu a explicat motivele neprezentării lor, iar instanțele de judecată nu au oferit nici o apreciere acestora. În opinia sa, aceste înscrisuri demonstrează că marfa era achitată integral la momentul livrării.

Totodată, apelanta a invocat că instanța de fond a refuzat nejustificat cererea de reclamare a probelor formulată în temeiul art. 119 CPC, prin care se solicita prezentarea unor documente aflate în posesia reclamantei. Potrivit acesteia, cererea a fost restituită prin încheierea din 1 februarie 2022 sub pretextul tergiversării procesului și al pretinsei neclarități a solicitărilor formulate, fără o motivare suficientă.

În același context, apelanta a susținut că reclamanta ar fi declarat în ședința de judecată că a mai înaintat anterior o acțiune privind încasarea aceleiași datorii, iar instanța nu a verificat această afirmație și nici nu a clarificat dacă obiectul litigiului nu fusese deja dedus judecății într-o altă procedură.

Referitor la înscrisurile prezentate de reclamantă, apelanta a arătat că din dispoziția de încasare nr. 42 din 19 august 2021, extrasul din registrul de casă și ordinul de încasare a numerarului nr. 19 din aceeași dată rezultă că anumite sume de bani au fost depuse în casieria reclamantei de către Vasile Glodea. Cu toate acestea, nici reclamanta și nici instanța nu au clarificat calitatea acestuia, atribuțiile sale și proveniența sumelor respective.

În opinia apelantei, aceste documente confirmă că Vasile Glodea era implicat în încasarea numerarului provenit de la S.R.L. „Ir-Dar”, însă instanțele au refuzat audierea acestuia, deși declarațiile sale ar fi putut confirma ori infirma achitarea mărfii livrate.

Apelanta a reiterat că, după expirarea contractului din anul 2018, relațiile comerciale dintre părți s-au desfășurat în fapt prin preluarea comenzilor telefonice, livrarea mărfii la sediul pârâtei și achitarea acesteia în numerar la momentul recepționării, prin intermediul lui Vasile Glodea. În aceste condiții, instanțele ar fi omis să verifice dacă părțile au modificat prin conduita lor modalitatea de executare a obligațiilor de plată, convenind asupra achitării în numerar în locul plății prin virament.

Potrivit apelantei, instanțele nu au examinat în mod efectiv probele privind achitările în numerar și nici nu au verificat dacă sumele încasate de la SRL „Ir-Dar” au fost ulterior depuse în casieria reclamantei, limitându-se la constatarea formală că plata trebuia efectuată prin transfer bancar.

Apelanta a susținut, că instanța de fond nu a examinat cererea privind anularea măsurii de asigurare a acțiunii dispuse prin încheierea din 12 octombrie 2020, măsură care a avut ca efect blocarea conturilor bancare ale societății și afectarea activității acesteia.

Consideră apelanta, că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele relevante ale cauzei, nu a administrat și apreciat complet probele prezentate, iar concluziile expuse în hotărâre contravin circumstanțelor de fapt constatate. Totodată, a susținut că instanța a aplicat eronat normele de drept material și procedural, întemeindu-și soluția pe un contract care, în opinia sa, fusese executat integral și își încetase efectele juridice, motiv pentru care acțiunea urma să fie respinsă.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 15 februarie 2022, iar cererea de apel a fost depusă la 17 februarie 2022, Colegiul judiciar constată că aceasta a fost declarată în termen.

Poziția părților în ședința de apel:

În ședința instanței de apel reprezentantul apelantei S.R.L. „Ir-Dar", administratorul Tudor Darii a susținut cererea de apel și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.

Reprezentantul intimatei Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L., Veaceslav Doni în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului și menținerea hotărîrii instanței de fond.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat drept neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe.

Colegiul civil reţine că instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel.

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace.

În conformitate cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Astfel, din probatoriul administrat în cauză rezultă că la data de 20 aprilie 2018 între Î.C.S. „Oberegagro” S.R.L. , în calitate de vânzător și S.R.L. „Ir-Dar”, în calitate de cumpărător, a fost încheiat contractul de vânzare-cumpărare nr. 27-MAG/LD, potrivit căruia vânzătorul și-a asumat obligația de a livra, iar cumpărătorul de a primi marfa şi a achita conform termenelor şi condiţiilor stipulate în contract.

Potrivit pct.2.1 al contractului cumpărătorul efectuează plata mărfii prin transfer bancar pe contul vânzătorului, termenul şi schema de plată a fiecărui lot de marfă, urmând a fi discutate de părţi în fiecare caz concret, fiind indicate în anexele la contract. (f.d.7, vol. I)

La pct.2.3. al contractului s-a specificat, că preturile de livrare sunt stabilite în dolari SUA, la cursul în lei moldovenești din ziua eliberării anexei şi facturii fiscale. Cumpărătorul achită marfa la preţul indicat în lei din factura fiscală eliberată de Vânzător.

Iar la pct.2.4 şi 2.5. ale contractului, s-a stabilit că în anexele la contractului de vânzare-cumpărare se indică preţurile recomandate de vânzare în rețeaua cu amănuntul, care se stabilesc în lei, pentru fiecare partidă livrată în parte. Achitarea mărfii se va efectua în lei după cum urmează: 2.5.1 – în avans; 2.5.2. – în termen de 25 zile calendaristice din momentul livrării mărfii către cumpărător, în funcţie de cantitatea mărfii vândute în acest timp.

Conform pct.5.2. al contractul pentru întârzierea plăţii către vânzător pentru marfa livrată, cumpărătorul și-a asumat obligația de a achita o amendă pecuniară în mărime de 25% din suma datoriei (partea sa neachitată), precum şi o penalitatea în mărime de 0,5% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere a plăţii valorii mărfii recepţionate. (f.d.7, vol.I)

Potrivit facturilor fiscale: AAF 9995012 din 05 martie 2019; AAF 9995278 din 28 martie 2019; AAF 9995299 din 01 aprilie 2019; AAF 9995594 din 24 aprilie 2019; AAF 99956609 din 23 aprilie 2019; AAF 9995805 din 25 aprilie 2019; AAG 3446608 din 13 mai 2019; AAG 3446652 din 15 mai 2019; AAG 3446655 din 15 mai 2019; AAG 3446680

din 22 mai 2019; AAG 3447050 din 23 mai 2019; AAG3447162 din 30 mai 2019; AAG 7418411 din 10 iunie 2019; AAG 7418416 din 10 iunie 2019; AAG 7418800 din 20 iunie 2019; AAG 7418801 din 21 iunie 2019; AAG 9722597 din 22 iulie 2019; AAG 9722683 din 08 august 2019 şi AAG 9723110 din 09 august 2019, precum şi anexele la contract, Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. a livrat marfă către S.R.L. „Ir-Dar" în sumă de 126 968,50 lei. (f.d.8-27, vol.I)

Conform actului de verificare a decontărilor reciproce se atestă, că la 22 martie 2019, S.R.L. „Ir-Dar" a achitat în beneficiul Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. suma de 1 883,86 lei; la 23 aprilie 2019 a fost achitată suma de 11 714,55 lei şi la 19 august 2019 a fost achitată în contul datoriei suma de 3 949,58 lei, în total fiind achitată suma de 17 547,99 lei, fiind indicată ca datorie restantă suma de 109 418,53 lei. (f.d.28, vol.I)

Tot din materialele dosarului rezultă, că conform dispozițiilor de încasare nr. 31 din 22 martie 2019, nr. 6 din 23 aprilie 2019, nr.42 din 19 august 2019 casierul a vărsat în casieria Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. încasările primite în numerar de la S.R.L. „Ir-Dar", în total suma de 17 547,99 lei. (f.d. 134,136,139, vol.I)

Iar potrivit ordinelor de încasarea a numeralelor nr. 12 din 23 aprilie 2019 şi nr.19 din 19 august 2019 se atestă că beneficiarul Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. încasa în numerar de la Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L., prin intermediul lui Vasile Glodea încasările de la comercializarea mărfurilor de consum, în sumă totală de 49 189,96 lei. (f.d.137,140, vol.I)

Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L. prin prezenta acţiune a solicitat încasarea datoriei, a penalității pentru întârziere precum şi a cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei Judecătoria Chișinău, sediul Centru prin hotărârea din 15 februarie 2022 a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S. „Oberegagro" S.R.L., a încasat datoria în sumă de 109 418,53 lei, penalitatea contractuală în sumă de 78 234,24 lei şi taxa de stat în sumă de 5 629,58 lei.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și raportându-le la materialul probator, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că soluția instanței de fond este întemeiată.

În materie de drept, Colegiul reține că, potrivit art. 8 alin. (1) și alin. (2) lit. a) Cod civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), drepturile și obligațiile civile iau naștere atât în temeiul legii, cât și în baza actelor juridice ale persoanelor fizice și juridice care, deși nu sunt expres prevăzute de lege, produc efecte juridice civile în virtutea principiilor legislației civile. În mod expres, norma legală stabilește că drepturile și obligațiile civile pot lua naștere din contracte și din alte acte juridice.

Conform art. 9 alin. (1) Cod civil, participanții la raporturile juridice civile sunt obligați să își exercite drepturile și să își execute obligațiile cu bună-credință, în conformitate cu legea, contractul, ordinea publică și bunele moravuri, buna-credință fiind prezumată până la proba contrară.

Potrivit art. 512 alin. (1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este îndreptățit să pretindă de la debitor executarea prestației asumate, iar debitorul este ținut să o execute.

Totodată, conform art. 513 alin. (1) Cod civil, atât creditorul, cât și debitorul trebuie să manifeste bună-credință la nașterea, executarea și stingerea obligației.

În același sens, art. 572 alin. (1) și (2) Cod civil prevede că executarea obligației își are temeiul în însăși existența acesteia, obligația urmând a fi executată în mod corespunzător, cu bună-credință, la locul și în termenul stabilit de lege sau de convenția părților.

De asemenea, potrivit art. 753 alin. (1) Cod civil, prin contractul de vânzare-cumpărare, vânzătorul se obligă să transmită cumpărătorului un bun în proprietate, iar cumpărătorul se obligă să preia bunul și să achite prețul convenit.

Raportând normele de drept enunțate la circumstanțele de fapt stabilite în cauză, Colegiul constată că între părți au existat raporturi contractuale de vânzare-cumpărare, reclamanta executându-și obligația principală prin livrarea mărfurilor către pârâtă, fapt confirmat prin facturile fiscale anexate la dosar și necontestat de către aceasta.

În aceste condiții, obligația corelativă a cumpărătorului consta în achitarea integrală a prețului mărfurilor recepționate, în modalitatea și termenele convenite de părți. Cu toate acestea, din materialele cauzei rezultă că S.R.L. „Ir-Dar” nu și-a executat integral obligația de plată, înregistrând o datorie restantă în cuantum de 109 418,53 lei.

Colegiul reține, că reclamanta a indicat în cererea de chemare în judecată că a livrat pârâtei mărfuri în valoare totală de 126 968,50 lei, solicitând însă încasarea doar a sumei de 109 418,53 lei, întrucât a recunoscut și a dedus din valoarea totală plățile efectuate de pârâtă în cuantum de 17 547,99 lei.

În acest sens, din dispozițiile de încasare nr. 31 din 22 martie 2019, nr. 6 din 23 aprilie 2019 și nr. 42 din 19 august 2019 rezultă că în casieria reclamantei au fost depuse sume de bani încasate în numerar de la S.R.L. „Ir-Dar”, în valoare totală de 17 547,99 lei, aceste plăți fiind luate în considerare la determinarea soldului datoriei.

Argumentul apelantei potrivit căruia întreaga marfă livrată ar fi fost achitată în numerar prin intermediul lui Vasile Glodea nu poate fi reținut ca întemeiat.

Astfel, însuși reprezentantul pârâtei a declarat că achitarea mărfii se efectua, potrivit susținerilor sale, în numerar, direct persoanei care livra marfa. Totuși, această afirmație nu este susținută de probe concludente și suficiente care să confirme stingerea integrală a obligației de plată.

Mai mult, explicațiile reclamantei referitoare la procedura de încasare a numerarului se coroborează cu înscrisurile existente la dosar. Reclamanta a arătat că, în situația în care un client achita marfa în numerar la momentul livrării, reprezentantul său elibera documentele de casă corespunzătoare, iar sumele încasate erau reflectate în evidența contabilă a societății. Or, în privința sumelor pretinse de apelantă ca fiind achitate suplimentar, asemenea documente justificative nu au fost prezentate.

Colegiul reține că, potrivit pct. 16) art. 93 Cod fiscal, factura fiscală constituie un document primar cu regim special, prezentat beneficiarului la livrarea mărfurilor sau serviciilor.

Totodată, conform art. 3, art. 11 alin. (1) și (3) și art. 12 alin. (1) lit. a) din Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15 decembrie 2017, faptele economice urmează a fi confirmate prin documente primare întocmite la momentul producerii acestora, documentele cu regim special fiind obligatorii în cazul înstrăinării activelor și transmiterii dreptului de proprietate.

În cadrul examinării apelului a fost audiat martorul Vasile Glodea, ale cărui declarații nu confirmă versiunea apelantei privind achitarea integrală a datoriei litigioase.

Martorul a declarat că, în perioada relevantă, activa în cadrul reclamantei și efectua livrarea mărfurilor către clienți, inclusiv către S.R.L. „Ir-Dar”. Acesta a confirmat că, în situația în care primea sume de bani în numerar, acestea erau depuse ulterior în casieria sau contul societății reclamante, fiind reflectate în evidența contabilă a acesteia.

Totodată, martorul a declarat expres că nu își amintește ce sume concrete a încasat de la S.R.L. „Ir-Dar”, nu poate indica cuantumul exact al plăților efectuate de această societate și nici nu poate confirma existența unor achitări suplimentare față de cele deja reflectate în actele contabile ale reclamantei.

Dimpotrivă, martorul a confirmat existența datoriei reclamate, arătând că la una dintre ultimele sale deplasări la sediul pârâtei a fost informat despre existența unei datorii de peste 100 000 lei și că aducea în mod repetat la cunoștința reprezentanților S.R.L. „Ir-Dar” existența obligațiilor restante.

De asemenea, martorul a declarat că, de regulă, depunea la bancă sumele totale încasate de la mai mulți clienți în aceeași zi, fără a efectua depuneri distincte pentru fiecare agent economic în parte, motiv pentru care ordinele de încasare prezentate la dosar nu pot constitui, prin ele însele, dovada achitării unor sume suplimentare de către pârâtă peste cele deja recunoscute de reclamantă.

În aceste circumstanțe, declarațiile martorului Vasile Glodea nu confirmă stingerea integrală a obligației de plată și nu răstoarnă concluziile instanței de fond privind existența datoriei restante.

În ceea ce privește pretenția referitoare la încasarea penalității contractuale pentru întârzierea executării obligației de plată, Colegiul reține următoarele.

Potrivit pct. 5.2 din contractul de vânzare-cumpărare nr. 27-MAG/LD din 20 aprilie 2018, părțile au convenit că, în cazul întârzierii achitării contravalorii mărfii livrate, cumpărătorul va achita vânzătorului o amendă contractuală în cuantum de 25% din suma datoriei neachitate, precum și o penalitate de 0,5% din suma datoriei pentru fiecare zi de întârziere.

Conform art. 624 alin. (1)-(3) Cod civil (redacția aplicabilă raportului juridic litigios), clauza penală reprezintă o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul ce poate fi cauzat prin neexecutarea obligației, stipulând obligația debitorului de a remite creditorului o sumă de bani sau un alt bun în cazul neexecutării ori executării necorespunzătoare a obligației asumate. Totodată, legea permite stabilirea clauzei penale atât într-o sumă fixă, cât și sub forma unei cote procentuale calculate din valoarea obligației garantate sau a părții neexecutate.

Raportând normele legale menționate la circumstanțele cauzei, Colegiul constată că obligația principală de plată a pârâtei nu a fost executată integral, fiind stabilită existența unei datorii restante în cuantum de 109 418,53 lei.

Colegiul reține, că penalitatea solicitată de reclamantă a fost calculată pornind de la cuantumul datoriei restante și perioada efectivă de întârziere, respectiv conform formulei: 109 418,53 lei × 0,5% × 143 zile, rezultând suma de 78 234,24 lei.

Verificând calculul prezentat, instanța constată că acesta corespunde clauzelor contractuale asumate de părți și este raportat la perioada de întârziere invocată de reclamantă, respectiv intervalul cuprins între 15 septembrie 2019- 5 februarie 2020.

Totodată, Colegiul observă că apelanta nu a prezentat probe care să demonstreze stingerea obligației principale și nici argumente juridice pertinente care să înlăture aplicarea clauzei

penale convenite expres de părți. Simpla contestare a existenței datoriei nu este suficientă pentru a exclude răspunderea contractuală, atât timp cât creanța principală a fost dovedită prin probele administrate în cauză.

Mai mult, părțile au convenit în mod liber asupra cuantumului penalității și asupra modalității de calcul a acesteia, iar apelanta nu a invocat și nici nu a demonstrat existența unor circumstanțe excepționale care ar justifica înlăturarea efectelor convenției încheiate.

În aceste condiții, Colegiul ajunge la concluzia că prima instanță a apreciat corect atât existența temeiului juridic pentru aplicarea clauzei penale, cât și cuantumul penalității solicitate, motiv pentru care consideră întemeiată pretenția reclamantei privind încasarea penalității contractuale în sumă de 78 234,24 lei.

Colegiul apreciază ca neîntemeiate argumentele apelantei, potrivit cărora contractul de vânzare-cumpărare nr. 27-MAG/LD din 20 aprilie 2018 nu mai putea constitui temei al raporturilor juridice dintre părți, pe motiv că acesta ar fi fost executat integral și și-ar fi încetat efectele.

Or, din materialele cauzei rezultă că și după încheierea contractului părțile au continuat executarea raporturilor comerciale în aceleași condiții contractuale, reclamanta livrând marfă, iar pârâta recepționând-o fără obiecții. Facturile fiscale și anexele aferente, semnate de reprezentanții părților, confirmă existența unor raporturi obligaționale continue, indiferent de faptul dacă acestea au fost executate în baza contractului inițial sau în temeiul unor convenții succesive rezultate din conduita concordantă a părților.

Prin urmare, lipsa unui nou contract scris pentru anul 2019 nu înlătură obligația cumpărătorului de a achita mărfurile efectiv recepționate, obligație care rezultă atât din normele legale aplicabile contractului de vânzare-cumpărare, cât și din înscrisurile primare existente la dosar.

Nu poate fi reținut nici argumentul referitor la pretinsa lipsă de valoare probatorie a actului de verificare a decontărilor reciproce. Or, instanța de fond nu și-a întemeiat concluziile exclusiv pe acest înscris, ci pe întregul ansamblu probator administrat în cauză, constituit din contractul încheiat între părți, facturile fiscale, anexele aferente acestora, actele contabile și documentele de încasare a numerarului. Prin urmare, chiar și în ipoteza în care actul de verificare ar fi fost întocmit unilateral, existența creanței rezultă din alte probe directe și pertinente administrate în cauză.

Colegiul respinge și argumentul apelantei privind pretinsa achitare integrală a mărfii în numerar prin intermediul lui Vasile Glodea.

Din declarațiile martorului rezultă că acesta nu a putut indica valoarea sumelor pretins încasate de la S.R.L. „Ir-Dar”, nu și-a amintit cuantumul concret al plăților efectuate și nici nu a confirmat existența unor achitări suplimentare celor deja reflectate în evidența contabilă a reclamantei. Dimpotrivă, martorul a confirmat existența datoriei reclamate și faptul că informa reprezentanții pârâtei despre obligațiile restante.

Totodată, înscrisurile prezentate de reclamantă demonstrează că toate plățile în numerar confirmate documentar, în sumă de 17 547,99 lei, au fost deja deduse din valoarea totală a mărfii livrate. Pârâta nu a prezentat însă nici un bon de casă, ordin de încasare, recipisă, dispoziție de încasare sau alt document contabil care să confirme efectuarea unor plăți suplimentare.

În conformitate cu regulile generale privind sarcina probei, partea care invocă executarea obligației are obligația de a dovedi acest fapt. Simpla afirmare a existenței unor plăți în

numerar, neconfirmată prin documente justificative, nu poate fi considerată suficientă pentru a demonstra stingerea obligației.

În consecință, Colegiul constată că argumentele invocate în apel reprezintă o reinterpretare subiectivă a probelor administrate și nu sunt de natură să răstoarne constatările de fapt și concluziile juridice ale primei instanțe, care a stabilit corect existența datoriei restante și obligația pârâtei de a o achita.

Astfel, din considerentele expuse și având în vedere că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, fiind adoptată cu respectarea normelor de drept material și procesual, iar argumentele invocate de apelantă sunt neîntemeiate și nu sunt de natură să o infirme, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat și de a menține hotărârea primei instanțe, ca fiind legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 385 alin.(1) lit. a), art. art. 389-390, CPC, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de reprezentantul S.R.L. „Ir-Dar”, administratorul Tudor Darii.

Se menține hotărârea Chișinău, sediul Centru din 15 februarie 2022, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Î.C.S.„Oberegagro” S.R.L. către S.R.L „Ir-Dar” cu privire la încasarea datoriei, despăgubirii, penalității și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă din momentul pronunţării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului,
judecătorul Valeriu Arhip

Judecătorii Hristina Craveț

Roman Pascari